

Prostředek, jímž lze dosáhnout zvýšení intenzity útoku

Ovládá-li útočník určitý bojový sport či tzv. bojové umění na úrovni, aby je mohl uplatnit v praxi, pak lze jejich použití pachatelem vůči napadenému považovat za prostředek, jímž lze dosáhnout zvýšení intenzity útoku a tedy i závažnosti způsobeného následku.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 3 Tdo 111/2007, ze dne 28.2.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání podaném obviněným R. K., proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 3. 2006, sp. zn. 6 To 92/2006, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Bruntále pod sp. zn. 4 T 48/2004, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušují usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 3. 2006, sp. zn. 6 To 92/2006, a rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 4. 2. 2005, č. j. 4 T 48/2004-329. Podle § 265k odst. 2 věta druhá tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Okresnímu soudu v Bruntále přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Podle § 265l odst. 4 tr. ř. se obviněný R. K., nebere do vazby. Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného odmítá.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 4. 2. 2005, č. j. 4 T 48/2004-329, byl obviněný R. K. uznán vinným trestným činem výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. a trestným činem ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák., kterých se po skutkové stránce dopustil tím, že „dne 20. 9. 2003 kolem 01.00 hodin v baru fyzicky napadl E. B., kterého za přítomnosti nejméně 50 osob bil a kopal, přičemž jej velkou silou zasáhl do pravé nohy a způsobil mu zranění v podobě mírného zhmoždění měkkých tkání nosu s krvácením, oděrky kůže nad vnitřním kotníkem pravé nohy, zlomeninu pravé lýtkové kosti s posunem úlomků, vykloubení-vybočení hlezenní kosti z kloubu, odlomení a oddálení zadní hrany holenní kosti, přetržení šlach spojujících holenní a lýtkovou kost, v důsledku čehož byl E. B. upoután na lůžko po dobu nejméně dvou měsíců a následně musel používat berle a jeho léčení si vyžádalo pracovní neschopnost nejméně po dobu 3 měsíců.“ Podle § 221 odst. 2 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. byl obviněný odsouzen k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do věznice s dozorem. Výrokem podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému uložena povinnost zaplatit poškozenému E. B. na náhradě škody částku 32.400,- Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byl poškozený E. B. odkázán se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. bylo dále rozhodnuto, že se poškozená zdravotní pojišťovna odkazuje se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

O odvoláních, které proti předmětnému rozsudku podali obviněný, státní zástupce a poškozený E. B., rozhodl ve druhém stupni Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 29. 3. 2006, sp. zn. 6 To 92/2006, jímž tato odvolání podle § 256 tr. ř. jako nedůvodná zamítl. Rozsudek soudu prvního stupně tak nabyl právní moci dne 29. 3. 2006 (§ 139 odst. 1 písm. b/ cc/ tr. ř.).

Proti shora citovanému usnesení odvolacího soudu podali obviněný R. K., a zároveň v neprospěch obviněného také nejvyšší státní zástupkyně, následně dovolání, kterým napadli výrok o zamítnutí řádného opravného prostředku (odvolání). Dovolatelé uplatnili dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. a v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Obviněný v odůvodnění svého mimořádného opravného prostředku především namítl, že od počátku důsledně popíral svoji vinu a nepřipustil, že by poškozenému kopem či šlápnutím na nohu způsobil v rozsudku popsaná zranění. Podle jeho přesvědčení dosavadní skutková zjištění, ze kterých soudy obou stupňů vycházely, nestačí k závěru, že bylo dostatečně prokázáno, že se dopustil skutku, jímž byl uznán vinným. V uvedené souvislosti poukázal dovolatel na skutečnost, že soud prvního stupně posoudil k jeho tíži, že je nositelem 4. kjú v karate, a že dosáhl určité úrovně v

tomto sportu. To však podle dovolatele neznamená, že by tohoto sportu zároveň zneužil, naopak právě určité znalosti uvedeného sportu takové zneužití vylučují. K tomu se případně mohl vyjádřit dovolatelem navrhovaný znalec z oboru defendologie, avšak soud tento důkaz nepřipustil. Závěr o dovolatelově vině tak soudy učinily v podstatě jen na základě výpovědi svědků a rozporuplného vyjádření znalce MUDr. F. Dovovatel soudu prvního stupně dále vytkl, že ve skutkové větě rozsudku důsledně nepopsal způsob inkriminovaného kopnutí ve vztahu ke zranění způsobenému poškozenému, když jinak připustil, že dovolatel měl na nohou pouze lehkou obuv. K těmto otázkám bylo podle dovolatele ovšem nezbytné dokazování doplnit též o znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví ortopedie a traumatologie. Vzhledem k výše uvedeným důvodům obviněný v závěru dovolání navrhl, aby dovolací soud podle § 265k odst. 1, odst. 2 tr. ř. zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 3. 2006, sp. zn. 6 To 92/2006, a rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 4. 2. 2005, sp. zn. 4 T 48/2004, jakož i všechna další rozhodnutí na ně obsahově navazující, a poté aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. věc přikázal Okresnímu soudu v Bruntále k novému projednání a rozhodnutí.

K dovolání obviněného se za podmínek § 265h odst. 2 tr. ř. písemně vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“) a s poukazem na obsah dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uvedl, že údajně nesprávná skutková zjištění důvodem k dovolání být nemohou. Podle státního zástupce zároveň v posuzované věci nejsou dány žádné extrémní rozpory mezi skutkovými zjištěními soudů a z nich vyvozenými právními závěry. Protože napadené rozhodnutí ani řízení jemu předcházející nebylo ve smyslu uplatněných námitek zatíženo vadami předpokládanými v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., nemohl dovolatel relevantně uplatnit ani dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Svě vyjádření k dovolání obviněného uzavřel státní zástupce tak, že navrhuje, aby toto dovolání bylo podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítnuto jako podané z jiného důvodu než je uveden v ustanovení § 265b tr. ř. Zároveň navrhl, aby dovolací soud toto rozhodnutí podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. učinil v neveřejném zasedání. S projednáním věci v neveřejném zasedání vyslovil státní zástupce podle § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. souhlas i pro případ, že by dovolací soud rozhodl jiným než navrhovaným způsobem.

Nejvyšší státní zástupkyně v dovolání poukázala na právní závěr odvolacího soudu, který shodně s nalézacím soudem dovodil, že jakkoliv obviněný poškozeného úmyslně bil a kopal, nelze z pouhého kopnutí směřujícího do nohy učinit závěr o úmyslu obviněného způsobit poškozenému těžkou újmu na zdraví podle § 222 tr. zák. Z tohoto důvodu oba soudy předmětný skutek posoudily toliko jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák. Nejvyšší státní zástupkyně se ve svém mimořádném opravném prostředku s tímto závěrem soudů neztotožnila. S poukazem na skutková zjištění soudu prvního stupně dovolatelka zdůraznila především to, že podle znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, MUDr. I. F., utrpěl poškozený devastující zranění kotníku s četnými zlomeninami kostí a odtržením šlachových úponů. Vzhledem k rozsahu a závažnosti těchto zranění bylo vyloučeno, aby vznikla prostým kopnutím nohou v lehké obuvi. Naopak kopnutím v podobě přidupnutí patou proti kotníku bylo možno výše popsaný následek způsobit i v teniskách. Přestože soud tento způsob kopnutí ve skutkové větě výroku rozsudku důsledně nepopsal, fakticky jej akceptoval jako jediný přijatelný mechanismus vzniku inkriminovaného zranění, neboť odmítl vyžádání znaleckého posudku z oboru defendologie s odůvodněním, že způsob kopnutí byl dostatečně zjištěn z výpovědi svědků. Svědci útoku přitom kopnutí popsali ve shodě se závěry posudku znalce MUDr. F. Soud prvního stupně vycházel rovněž ze zjištění, že obviněný podle vlastní výpovědi přibližně pět let pěstoval karate, a to až do doby činu, kdy v tomto sportu dosáhl určitého stupně znalosti (4. kjú). Z výše uvedených skutečností podle dovolatelky jednoznačně vyplývá, že ke zranění poškozeného došlo kopem vedeným patou, který svým charakterem odpovídá kopům používaným při bojovém sportu karate. Tento sport obviněný ovládal a nebyl v něm nováčkem. Jako osoba znalá uvedeného sportu musel proto vědět, s jakými následky je jím použitý kop běžně spojen, což dále znamená, že musel být přinejmenším srozuměn i s jejich způsobením, když podle dovolatelky neexistovala žádná okolnost, která by mohla vzniku takových následků zabránit. Dovovatelka zároveň připomněla, že vzhledem k tomu, že při sportu karate se těžká obuv v tělocvičně nepoužívá, je třeba výše uvedenou vědomost a srozumění vztáhnout i ke kopu v lehké obuvi – teniskách. Na tomto základě pak dovolatelka dospěla k závěru, že těžké zranění poškozeného E. B. způsobil obviněný úmyslně, a to přinejmenším ve formě nepřímého úmyslu podle § 4 písm. b) tr. zák. Skutek měl být proto posouzen jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák. Pokud soudy tuto právní kvalifikaci skutku (vedle trestného činu výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák.) nepoužily, pak podle dovolatelky spočívá jejich rozhodnutí na nesprávném právním posouzení skutku podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Tím, že odvolací soud podle § 256 tr. ř. zamítl důvodné odvolání státního zástupce podané v neprospěch obviněného, byl zároveň naplněn i dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.

S ohledem na shora rozvedené důvody nejvyšší státní zástupkyně v závěru dovolání navrhla, aby dovolací soud v neveřejném zasedání podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě a zároveň jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Bruntále, včetně rozhodnutí na tyto rozsudky obsahově navazující, pokud v důsledku jejich zrušení pozbyla podkladu. Zároveň navrhla, aby dovolací soud poté podle § 265l odst. 1 tr. ř.

věc přikázal Okresnímu soudu v Bruntále k novému projednání a rozhodnutí.

Rovněž pro případ, že by dovolací soud hodlal ve věci učinit jiné rozhodnutí, vyjádřila dovolatelka ve smyslu § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání.

Nejvyšší státní zástupce je podle § 265d odst. 1 písm. a) tr. ř. osobou oprávněnou k podání dovolání pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného. Obviněný je podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. oprávněn podat dovolání pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obě dovolání byla podána v zákonné dvouměsíční dovolací lhůtě (§ 265e odst. 1 tr. ř.) a současně splňují formální a obsahové náležitosti předpokládané v ustanovení § 265f odst. 1 tr. ř. V souladu s ustanovením § 265d odst. 2 tr. ř. podal obviněný dovolání prostřednictvím obhájce.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.), zároveň zkoumal, zda v předmětné věci jsou splněny podmínky přípustnosti dovolání podle § 265a tr. ř. Shledal, že obě dovolání jsou přípustná podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., neboť napadají rozhodnutí soudu druhého stupně, jímž bylo pravomocně rozhodnuto ve věci samé a směřují proti rozhodnutí, kterým byl zamítnut řádný opravný prostředek proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) tr. ř., jímž byl obviněný uznán vinným a byl mu uložen trest.

Poněvadž dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř., bylo dále zapotřebí posoudit, zda konkrétní důvody, o které obviněný a nejvyšší státní zástupkyně dovolání opírají, lze podřadit pod jimi uplatněné dovolací důvody podle ustanovení § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř.

Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. To znamená, že s poukazem na uvedený dovolací důvod není možné se domáhat přezkoumání skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno. Skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Na podkladě tohoto dovolacího důvodu nelze proto hodnotit správnost a úplnost skutkového stavu ve smyslu § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. Případy, na které dopadá ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., je tedy nutno odlišovat od případů, kdy je rozhodnutí založeno na nesprávném skutkovém zjištění. Skutkové vady totiž nejsou důsledkem nesprávného hmotně právního názoru. Dovolací soud přitom musí vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a je povinen zjistit, zda právní posouzení skutku je či není v souladu se způsobem jednání předpokládaným v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav.

V souvislosti s výkladem shora uvedeného dovolacího důvodu je současně třeba vzít v úvahu, že ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotně právních vad, ale nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně ani k přezkoumávání jimi provedeného dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, odst. 7 tr. ř.). Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud ovšem není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.). Pokud by zákonodárce zamýšlel povolat Nejvyšší soud jako třetí stupeň plného přezkumu, nepředepisoval by (taxativně) velmi úzké vymezení dovolacích důvodů (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 73/03). Má-li být dovolání jako mimořádný opravný prostředek skutečně výjimečným průlomem do institutu právní moci, který je důležitou zárukou stability právních vztahů a právní jistoty, musí být možnosti jeho podání - včetně dovolacích důvodů - nutně omezeny, aby se širokým uplatněním tohoto opravného prostředku nezakládala další řádná opravná instance. Proto jsou dovolací důvody ve srovnání s důvody pro zrušení rozsudku v odvolacím řízení (§ 258 odst. 1 tr. ř.) podstatně užší.

Důvodem dovolání podle ustanovení § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. je existence vady spočívající v tom, že bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí

nebo byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. Předmětný dovolací důvod tedy dopadá na případy, kdy došlo k zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku bez věcného přezkoumání a procesní strana tak byla zbavena přístupu ke druhé instanci, nebo byl-li zamítnut řádný opravný prostředek, ačkoliv již v předcházejícím řízení byl dán některý se shora uvedených dovolacích důvodů. V dané věci prvá alternativa tohoto dovolacího důvodu nebyla žádným z dovolatelů namítána a druhá alternativa tohoto dovolacího důvodu by pak v posuzovaném případě byla naplněna toliko za předpokladu, že by napadené rozhodnutí a řízení mu předcházející bylo skutečně zatíženo vytýkanými hmotně právními vadami předpokládanými v dovolacím důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., na který dovolatelé zároveň odkazují.

S ohledem na skutečnosti rozvedené v předcházejících odstavcích je zřejmé, že dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. neodpovídají skutkové námitky dovolatele R. K., v jejichž rámci poukazuje na to, že provedené důkazy byly soudem nesprávně hodnoceny a že dokazování bylo zároveň neúplné, takže podle něj nebylo prokázáno, že se předmětného skutku dopustil. Většina námitek dovolatele zde směřuje k přehodnocení (revizi) soudy zjištěného skutkového stavu věci, což znamená, že dovolání bylo uplatněno na procesním (§ 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř.) a nikoliv hmotně právním základě. Z hlediska dovolacího důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze považovat za odpovídající toliko námitku týkající se nepřesného popisu skutku (v tzv. skutkové větě výroku rozsudku soudu prvního stupně), v němž podle dovolatele nebyl vyjádřen způsob kopnutí, v důsledku něhož měl poškozený utrpět soudem zjištěné zranění pravé nohy.

K opodstatněnosti této části podané dovolání obviněného je třeba uvést, že trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák. se dopustí pachatel, který jinému úmyslně ublíží na zdraví, způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví (srov. § 89 odst. 7 tr. zák.). Zákon zde předpokládá způsobení těžké újmy na zdraví výlučně z nedbalosti. Jinak by se totiž jednalo o trestný čin ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák. K naplnění subjektivní stránky trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 tr. zák., který je trestným činem úmyslným (§ 3 odst. 3 tr. zák.) je zapotřebí, aby pachatel nejen jednal úmyslně, nýbrž musí být zároveň zjištěno (prokázáno), že úmysl pachatele (§ 4 tr. zák.) směřoval ke způsobení následku uvedeného v ustanovení § 221 odst. 1 tr. zák., tj. k ublížení na zdraví (srov. přiměřeně např. R 22/1968/I SbRt.). Nedbalostní zavinění zahrnující těžší následek (srov. § 6 písm. a/ tr. zák.), v daném případě těžkou újmu na zdraví, se přitom musí vztahovat k příčinnému vztahu mezi úmyslným jednáním pachatele směřujícím k ublížení na zdraví podle odstavce 1), jež současně (jako příčina) podmiňuje způsobení uvedeného těžšího následku, který však pachatel přímo vyvolat nechtěl a ani nebyl s jeho způsobením srozuměn.

Jsou-li výše uvedené zásady aplikovány na nyní posuzovaný případ, je zřejmé, že popis skutku v tzv. skutkové větě výroku rozsudku soudu prvního stupně odpovídá (přínejmenším) právní kvalifikaci skutku jako trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák., neboť obviněný (dovolatel) poškozeného fyzicky napadl opakovanými údery a kopáním, tzn. že jeho úmysl – s ohledem na povahu útoku – nepochybně směřoval k následku spočívajícímu v poranění poškozeného. K vyvolání tohoto následku (účinku) v daném případě zároveň došlo v podobě různých poranění poškozeného, kdy jedno z nich mělo povahu těžké újmy na zdraví podle § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. (tj. delší dobu trvající porucha zdraví). Je tedy zřejmé, že dovolání obviněného (ani v části jinak podřaditelné pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g/ tr. ř.) nebylo možno přiznat žádné opodstatnění. Tento závěr současně platí i pro další dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., neboť napadená rozhodnutí nebyla zatížena hmotně právními vadami, s nimiž obviněný podané dovolání spojoval. Z těchto důvodů proto Nejvyšší soud rozhodl ohledně dovolání obviněného tak, že podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se toto dovolání odmítá jako zjevně neopodstatněné.

Pokud nejvyšší státní zástupkyně ve svém dovolání namítla a odůvodnila, že skutková zjištění, ze kterých soudy obou stupňů při svém rozhodování vycházely, je měly vést k právnímu posouzení skutku (kromě trestného činu výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák.) nikoli jako trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák., nýbrž jako trestného činu ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák., jde o námitku podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. právně relevantní. Poněvadž Nejvyšší soud v tomto případě neshledal žádný z důvodů pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroku rozhodnutí, proti němuž bylo dovolání podáno, a to v rozsahu a z důvodů, jež byly v dovolání uvedeny, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k následujícím závěrům:

Nejprve je v obecné rovině nutno připomenout, že trestného činu ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák. se dopustí pachatel, který jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví. Úmysl pachatele (§ 4 tr. zák.) zde tedy musí směřovat ke způsobení závažnější poruchy zdraví nebo vážnému onemocnění, které zákon zároveň taxativně uvádí v ustanovení § 89 odst. 7 tr. zák. Nestací tedy, aby se pachatel úmyslně dopustil jednání, jež vedlo ke způsobení těžké újmy na zdraví, protože jeho zavinění ve formě úmyslu přímého (§ 4 písm. a/ tr. zák.) nebo nepřímého (§ 4 písm. b/ tr.

zák.) musí vždy zároveň zahrnovat následek (účinek) předpokládaný v ustanovení § 89 odst. 7 tr. zák. Z hlediska úmyslu způsobit jinému těžkou újmu na zdraví přitom postačí zjištění, že pachatel věděl, že svým jednáním může způsobit zákonem předpokládaný těžší následek, a byl s tím srozuměn (úmysl nepřímý). Na takové srozumění lze zpravidla usuzovat z povahy použitého prostředku, z intenzity vedeného úderu a způsobu provedení útoku, z pohybu pachatele apod. (k tomu srov. přiměřeně např. R II/1965 SbRt., R 16/1964 SbRt.).

V posuzovaném případě vycházely soudy obou stupňů ze skutkových zjištění spočívajících v tom, že obviněný R. K. poškozeného E. B. bezdůvodně fyzicky napadl opakovanými údery pěstí a kopáním do různých částí těla. Přitom mu způsobil různá zranění, z nichž nejzávažnější byla zlomenina pravé lýtkové kosti s posunem úlomků, vykloubení-vybočení hlezání kosti z kloubu, odlomení a oddálení zadní hrany holení kosti, přetržení šlach spojujících holení a lýtkovou kost, pro něž byl poškozený upoután na lůžko po dobu nejméně dvou měsíců a jeho léčení si vyžádalo pracovní neschopnost po dobu nejméně tří měsíců. Podle zjištění soudu prvního stupně učiněného na podkladě posudku znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, MUDr. I. F., vzniklo poranění kostí bérce a hlezáního kloubu jednorázově působícím mechanickým násilím tupého charakteru, které proti dolní partii pravého bérce poškozeného působilo směrem dovnitř. Znalec zároveň jednoznačně vyloučil, že by poškozený uvedené zranění mohl utrpět při pádu. Podle znalce svědčil mechanismus zranění utrpěného poškozeným o tom, že poškozený byl nejpravděpodobněji velmi silně kopnut do hlezáního kloubu. Přitom šlo o velmi silnou až extrémní razanci útoku, při němž poškozený nejpravděpodobněji stál a patou útočnicka mu bylo prudce dupnuto proti hlezánímu kloubu. Skutečnost, že útočník (obviněný) měl na nohu toliko sportovní obuv (tenisky) nebyla podle znalce na překážku vzniku předmětného zranění (str. 5 rozsudku). Soud prvního stupně z výpovědi svědků dále zjistil, že prudké kopnutí vedené obviněným směřovalo na nohu poškozeného, přičemž poškozený tuto část útoku popsal tak, že byl kopnut pravděpodobně chodidlem, a že „to vypadalo jako karate.“ Totéž ve své výpovědi uvedl i svědek J. S. (str. 3, 4 rozsudku). Podle svědka Z. K. směřoval pohyb nohy obviněného „v otáčce směřující dozadu směrem dolů“ (č. 1. 4 rozsudku). Odvolací soud pak nepřehlédl, že obviněný pěstoval karate, v němž dosáhl určité úrovně („obžalovanému lze prokázat jistou praxi v karate“, str. 4 usnesení odvolacího soudu).

Pokud jde o právní posouzení zjištěného skutkového stavu věci, lze se závěry obou soudů souhlasit v tom, že obviněný poškozeného napadl opakovaným fyzickým násilím poměrně značné intenzity, a že nejvýznamnější zranění, které poškozenému způsobil, je nutno s ohledem na jeho závažnost a délku léčení nutno považovat za těžkou újmu na zdraví podle § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. Použitou právní kvalifikaci skutku, mj. jako trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák., soudy obou stupňů bez bližšího rozboru odůvodnily v podstatě jen s poukazem na to, že obviněný sice jednal v úmyslu směřujícím k újmě na zdraví, ale následek v podobě těžké újmy na zdraví tímto úmyslem zahrnut nebyl. Podle soudu prvního stupně nebylo možno tento úmysl dovodit „z charakteru kopu směřovaného do nohy“ (č. 1. 4 rozsudku), přičemž odvolací soud zaujal týž právní názor s poznamenaním, že „nelze také opomenout, že toto zranění nebylo způsobeno těžkou, ale naopak lehkou obuví“ (str. 4 napadeného usnesení).

Se závěrem soudů o absenci úmyslu obviněného (a to ani eventuálního) způsobit poškozenému těžkou újmu na zdraví (§ 89 odst. 7 tr. zák.) se Nejvyšší soud neztotožnil.

Z výše uvedené rekapitulace skutkových zjištění, která měly soudy obou stupňů k dispozici, totiž vyplývá, že ze strany obviněného nešlo o běžné kopnutí (tj. kopnutí malé či střední intenzity), ale bylo provedeno silou svědčící o silné až extrémní razanci, a to nejpravděpodobněji tím způsobem, že patou útočnicka (obviněného) bylo prudce dupnuto do oblasti hlezáního kloubu stojícího poškozeného. Přítomným svědkům to připomínalo „karatistický kop“, který zejména svědci J. S. a Z. K. popsali jako kopnutí v otočce, jež směřovalo zezadu dolů na nohu poškozeného. Jak již bylo uvedeno, podle znalce byl poškozený nejpravděpodobněji zasažen patou útočící nohy. Tyto okolnosti svědčí o jisté „odbornosti“ vykonaného útoku v tom smyslu, že útočník znal způsob, jakým docílit toho, aby kopnutí vyvolalo co nejsilnější následek (účinek), ke kterému také v daném případě skutečně došlo. Praxe obviněného v karate, o níž se v napadeném rozhodnutí zmiňuje odvolací soud, je pak významným zjištěním (vedle již konstatovaných dalších skutkových zjištění soudu), aby bylo možno učinit správný právní závěr o tom, zda úmysl obviněného, alespoň ve formě srozumění, směřoval ke způsobení následku uvedenému v ustanovení § 89 odst. 7 tr. zák. Obecně lze říci, že ovládá-li útočník určitý bojový sport či tzv. bojové umění na úrovni, aby je mohl uplatnit v praxi, pak lze jejich použití pachatelem vůči napadenému považovat za prostředek, jímž lze dosáhnout zvýšení intenzity útoku a tedy i závažnosti způsobeného následku. Jestliže pachatel s vědomím těchto skutečností jedná, je pak možno dovodit přinejmenším jeho srozumění s tím, že poškozenému může způsobit i velmi závažná poranění, zvláště pokud jeho útok v uvedené kvalifikované podobě je schopen přivodit nejen závažné poranění např. hlavy napadeného, ale též jiných částí jeho těla (např. kloubů, pažních kostí, kostí dolních končetin apod.). To platí i v případech, jestliže útočník použije údery či kopy karate, kde se výsledného efektu dosahuje údery holou (prázdnou) rukou či bosou nohou. Ve světle těchto skutečností se proto jako irelevantní jeví poznámka odvolacího soudu, že obviněný měl na nohu pouze lehkou obuv.

Pokud by soudy případně měly pochybnosti o tom, jak závažné následky je možno přivodit, je-li karate prostředkem útoku, a zda s těmito následky obviněný mohl či nemohl počítat, bylo možno k upřesnění jejich právních závěrů doplnit skutková zjištění o důkaz posudkem znalce zabývající se bojovými sporty a defendologií.

S ohledem na důvody rozvedené v předcházejících odstavcích lze proto uzavřít, že pokud soudy prvního stupně i odvolací soud předmětný skutek posoudily jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák., je v této části právní posouzení skutku nesprávné a rozhodnutí obou soudů trpí vadami předpokládanými v důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť byla založena na nesprávném právním posouzení skutku. Protože odvolací soud konstatovanou vadu rozhodnutí soudu prvního stupně nezjistil a k odvolání státního zástupce ji nenapravit, byl v posuzovaném případě naplněn i dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Za tohoto stavu pak Nejvyšší soud shledal dovolání nejvyšší státní zástupkyně ve všech vytýkaných směrech plně důvodným.

Nejvyšší soud proto z podnětu podaného dovolání podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 3. 2006, sp. zn. 6 To 92/2006, a zrušil též rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 4. 2. 2005, č. j. 4 T 48/2004-329. Podle § 265k odst. 2 věta druhá tr. ř. současně zrušil také další rozhodnutí na zrušeném rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Okresnímu soudu v Bruntále přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Věc se tak vrací do stadia řízení před soudem prvního stupně, kdy Okresní soud v Bruntále se bude muset věci znovu zabývat z toho hlediska, zda obviněný R. K. svým jednáním naplnil zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák., jak tomu dosavadní skutková zjištění soudu nasvědčují. V novém řízení pak odstraní vytýkané vady. V tom je vázán právním názorem, který k projednávaným otázkám ve svém rozhodnutí vyslovil Nejvyšší soud (§ 265s odst. 1 tr. ř.). Soud si bude muset především ujasnit, zda došlo k použití karate jako prostředku k zesílení útoku, z něhož vzešla těžká újma na zdraví poškozeného, a zda obviněný s ohledem na určitou úroveň znalosti tohoto sportu (bojového umění) mohl být srozuměn s tím, že jeho velmi (až extrémně) razantní útok (zřejmě patou) do oblasti hlezenního kloubu poškozeného mohl vést ke způsobení následku, jež v posuzovaném případě skutečně nastal. Příslušné závěry pak soud v odůvodnění svého rozhodnutí v rozsahu předpokládaném v ustanovení § 125 odst. 1 tr. ř. vyloží a odůvodní, přičemž právnímu posouzení skutku musí přesně odpovídat též formulace (popis skutku) v tzv. skutkové větě výroku rozsudku. Jestliže soud shledá, že ke spolehlivému závěru o právní kvalifikaci skutku lze dospět teprve na podkladě doplnění dokazování, bude povinen dokazování v potřebném rozsahu doplnit. Nejvyšší soud zároveň poznamenává, že vůči právní kvalifikaci skutku též jako trestného činu výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. neměli dovolatelé výhrady, a proto se správností posouzení této části předmětného skutku nezabýval.

O odmítnutí dovolání obviněného R. K. a o zrušení napadených rozhodnutí a přikázání věci k novému projednání a rozhodnutí soudu prvního stupně Nejvyšší soud rozhodl v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a), b) tr. ř. v neveřejném zasedání, když ve druhém případě je zároveň zřejmé, že vadu nelze odstranit ve veřejném zasedání.

Podle § 265l odst. 4 tr. ř. vykonává-li se na obviněném trest odnětí svobody uložený mu původním rozsudkem a Nejvyšší soud k dovolání výrok o tomto trestu zruší, rozhodne zároveň o vazbě. Nejvyšší soud dotazem Centrální evidenci vězňů Vězeňské služby v P. ze dne 28. 2. 2007, 8.45 hod., zjistil, že obviněný R. K. k dnešnímu dni vykonává trest odnětí svobody z předmětného pravomocného rozsudku Okresního soudu v Bruntále ze dne 4. 2. 2005, sp. zn. 4 T 48/2004. Zrušením tohoto rozsudku odpadl zákonný důvod pro další výkon uvedeného trestu. V rámci úvah o případném vzetí obviněného do vazby Nejvyšší soud na podkladě obsahu spisu neshledal žádné skutečnosti, které by v posuzovaném případě zakládaly důvody vazby podle § 67 písm. b), c) tr. ř. Pokud jde o vazební důvod uvedený v ustanovení § 67 písm. a) tr. ř., Nejvyšší soud sice ze spisu zjistil, že se obviněný po určitou dobu zdržoval na neznámých místech, avšak podle přípisu samosoudkyně Okresního soudu v Bruntále ze dne 23. 1. 2007 byla motivem tohoto jednání obava obviněného o jeho život v souvislosti s jeho postavením poškozeného v jiné trestní věci. Nebylo tedy zjištěno, že by se obviněný takto choval v úmyslu vyhnout se trestnímu stíhání nebo trestu. Za těchto okolností Nejvyšší soud nedovodil ani důvod vazby uvedený v ustanovení § 67 písm. a) tr. ř. Proto bylo podle § 265l odst. 4 tr. ř. rozhodnuto tak, že se obviněný R. K. do vazby nebere.

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)